

Mõisad 1920–1940

Oti mõis Saaremaal 1930. a. Foto: N. Köningsfest. EFA 0-185672

Sel aastal on Tuna ilmunud fotod paarist põlenud mõisast, siin tutvustame fotosid mõisatest 1920.–1930. aastail, mil enamik neist pärast 1920. a. reforme tegutses kas koolimajade või muude riigi/valla asutustena.

Kõik fotod on pärit ühest väga huvitavast fotokogust, mis jõudis arhiivi alles 1990-ndate lõpus. See on Eesti Teaduste Akadeemia Kodu-uurimise Seltsi fotokogu, mis sisaldab 4872 fotot aastatest 1863–1940. Suurema osa fotodest on kogunud Eesti Kirjanduse Seltsi Kodu-uurimise toimkond. See toimkond andis välja Eesti maakondade maateaduslikke, majanduslikke ja ajaloolisi fotodega illustreeritud kirjeldusi koguteosena “Eesti”, mis ilmus maakondade kaupa. Seetõttu on kogutud fotosid maakondade tähtsamatest ehitistest (kirikud, mõisad, kauplused, sillad), loodusobjektidest (rändrahnud, pinnavormid), aga ka fotosid etnograafilistel teemadel. Nii et arvatavasti saab sellest kogust materjali nii mõnegi järgneva fotonurga jaoks. Algselt oli arhiiv korrastatud maakondade kaupa ja sellest lähtusime meiegi. Töö jätkub.

Tasub märkida sedagi, et fotosid mõisatest on ka teistes Filmiarhiivi fotokollektsioonides ja käesolev valik pole kaugeltki ammendav.

Ivi Tomingas

Meedla mõis Saaremaal 1930. a.
EFA 0-185534

Pädaste mõis Muhumaal 1920. a. Foto: W. Kuusik. EFA 0-185577

Kärstna mõis – 6-klassiline algkool 1930. a., Helme kihelkond. Foto: A. Masing. EFA 0-186357

Ingliste mõis – 6-klassiline algkool 1934. a., Juuru kihelkond Foto: P. Pissarev. EFA 0-182506

Vatla mõis – 6-klassiline algkool 1925. a., Karuse kihelkond. Foto: J. Puusepp. EFA 0-183318

Põltsamaa lossi marmorsaal 1929. a.
EFA 0-186419

Kodusoo kool ja vallamaja 1936. a., Kuusalu kihelkond. Foto: J. Kadakas. EFA 0-182599

Eidapere mõis – 6-klassiline algkool 1925. a., Vändra kihelkond. Foto: J. Mikkelsen. EFA 0-184789

Alu mõis – 6-klassiline algkool (1930–1940), Rapla kihelkond. EFA 0-182614

Raikküla mõis – 6-klassiline algkool ja lastekodu Harjumaal (1925–1940). Foto: J. Kimmel. EFA 0-182624